

SUOPURSUTYTTÖ

Eero Komu

Suopursutyttö

Edelliset julkaisut:
Yli ystävän kasvojen 1997
Idästä nousee kumu 1999
Savitöissä 2000
... ja seuraavana Komu 2011
Näin rakkaani kertoo 2014
Kätken kätesi käteeni 2015
Rukajärvelle ja takaisin 2018

(Motto)

Aika on armoton, niin myös elämä
rakastavat silmät katsovat meitä
käsi ojennettuna
jos ehkä joku tarttuisi siihen;
tämä ohitse kiitävä hetki
on mahdollisuus.

© 2022 Komu, Eero

Taitto: Books on Demand

Kirjan etu ja takakansi Jenni Hänninen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-9290-2

Suopursutyttö

Lähtö pohjoiseen

Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niitten parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut. Ei sitä kukaan usko, ja tänä päivänä yhä harvemmat, mutta kaikki se, mitä nyt tapahtui erään Lehmuskujan varrella, oli vain alkua niille tapahtumille, että se mitä tapahtui, oli sanottu kirjoituksissa.

Vähän ajettu, viimeisen päälle duunattu Harrikka seisoj jalallaan portaitten edessä, laukut levällään. Maisa ja Vappu liikahtelivat huolestuneen näköisenä pyörän ympärillä. Kiira tunki laukkuun jotain riepua, jonka Maisa kiskoi pahantuulisena pois. Kiira repäisi sen takaisin, ja vetoketju kiinni. Maisa polkaisi jalkaa kuin liekapässi, mutta luovutti. Vappu oikoi käsiään tietämättä, kumman puolta pitäisi. Kiira veti kypärän päähänsä eikä kuunnellut enää Maisan papatusta. Heitti jalkansa yli satulan, käynnisti pyörän ja lähti – ei vielä aivan tottuneesti. Portilla hän heilautti kättään, Maisa vastasi nyrkillään. Vapun käsi unohtui ylös, ja Maisa nykäisi sen hempeilemättä alas. Tokaisi jotain,

josta Vapulle tuli paha mieli. Naiset lähtivät vielä taakseen vilkaisten sisälle.

Heti kun Kiira pääsi Lehmuskujalta mutkan taakse, hän huokaisi helpottuneena. Olo oli kuin raudoista päässeellä. Monen päivän tappelu oli ohitse; Maisan kanssa käsikähmässäkin. Keittiönpöytää oli kierretty ja sitä nyrkillä hakattu. Vappu väisteli itkua tuhraten heitä, mutta Kiira piti päänsä.

– Kuule akka, minä olen nyt täysi-ikäinen ja minä teen ihan mitä haluan, oli eilen vielä huu-dettu.

– Et sinä enää minua vankilassa pidä! Minä lähdän, tai minä muutan kokonaan omaan asuntoon! Pidä kuule rahasi ja asuntosi! En minä tässä vankilassa aio asuakaan!

Hirveä tappelu ensimmäisestä lomareissustani yksin, Kiira ajatteli samalla, kun kääntyi moottoritielle. ”Turku 168”, opastetaulussa luki.

Maaliskuussa puolitetty pankinjohtaja soitti ja pyysi käymään luonaan. Ehdotti aikaa, jos sopii. Puhui jostain perinnöstä, jota joku asianajaja hoitaa. Sanoi hän nimenkin, mutta Kiiralle asiasta hämmentyneenä nimi ei sanonut mitään.

Sovittuna päivänä Kiira meni hieman ihmeissään pankkiin. Hänet johdateltiin johtajan pu-

heille, ja ovet suljettiin. Paikalla oli se asianajajakin, ja nyt Kiiralle selvisi, että hänhän oli heidän asioidensa hoitaja. Muutaman kerran vilaukselta nähnytkin.

– Nyt, kun sinä olet täyttänyt kahdeksantoista vuotta ja tullut näin ollen täysi-ikäiseksi, minulla on ilo ilmoittaa talletuksesta, jonka äitisi on aikoinaan tehnyt...

Se, mitä ne herrat sitten puhuivat, ei jäänyt oikein Kiiran mieleen. Hän istui vain pölhönä, kuunteli ja tunsu kutistuvansa yhä pienemmäksi tuolillaan. Mutta siitä piinasta päästyään hän oli elänyt kuin toisessa maailmassa. Miettinyt ja miettinyt.

Äiti oli myynyt miehensä talon ja maat, siis Kiiran isän, joka oli kuollut ja jota hän ei ollut koskaan nähnyt, eikä hänestä ollut puhuttu. Hänestä ei saanut puhua.

Hän kun oli ollut vain joku tukkijätkä pohjoisesta. Äiti oli tallentanut rahat lapselleen, Kiiralle, sulkutilille, kunnes hän olisi täysi-ikäinen.

Ylioppilaskirjoitukset menivät kuin sumussa. Hän haki humanistiseen tiedekuntaan, jotain sosiaalipuolen asioita, kun ei muutakaan keksinyt. Tässä vaiheessa hän ei vielä tiennyt, että reissu, jonne hän oli nyt menemässä, tulisi

muuttamaan mielenkiinnon Suomen kieleen ja kirjallisuuteen.

Nyt on pakko tehdä tämä reissu, että saisin elämäni raiteille, Kiira ajatteli. Hän oli menossa rannikkoa myöten Kilpisjärvelle tai jonnekin sinne päin, niin hän oli valehdellut kotona, ja palaisi Itä-Suomea alas.

– Ja joka päivä sitten ilmoitat, missä olet ja mitä on tapahtunut, Maisa moneen kertaan te-
roitti.

Luulkoon vain, Kiira hymähti mielessään.

Puolen välin jälkeen Kiira ajatteli olevansa tarpeeksi kaukana kotoaan ja Maisasta, ja kun sopiva levähdyspaikka tuli vastaan, hän kääntyi sinne. Paikalla oli pari autoa, lapsiperheitä syömässä. Kiira oli päättänyt näytellä kovaa kundia joka tilanteessa, mutta lasten takia hän ajoikin nyt Harrikka yskähdellen vähän kauemmaksi. Hänen jokainen liikkeensä oli teennäisen hidas ja rauhallinen. Niin tosin oli pakko tehdäkin, sillä ei hän ollut vielä ollenkaan tottunut pyöränsä käsittelyyn. Jalka maahan, bensa-hana kiinni, alas satulasta, kypärä omalle paikalleen ja sitten rauhallinen katse ympärille ja vielä ilme: minä haluan olla rauhassa. Ei ollut vielä nälkä, eikä jano, mutta pieni kulaus vesi-

pullostakin, se kun tuntui kuuluvan niin kuin asiaan. Sitten hän alkoi kopeloida toisen sivulaukun vetoketjua auki ja kiskoi sieltä toisen ajorotsin esiin. Sen selkäpuolella oli enkeli, enkelinsiivet. Sen Kiira oli bongannut sattumalta eräältä kirpparilta. Hänestä se oli ihana, mutta kaikissa muissa, jotka sen näkivät, se herätti pelon sekaisen tunteen. Se selvisi Kiiralle vasta parin viikon kuluttua. Kiira vaihtoi rotsin ja sytytti savukkeen, ja niin hento satakusikymmentäseitsemänsenttinen kovis oli matkalla jonnekin.

Matka jatkui. Tie oli hyvä ajaa, ja kun sovitteli vauhdin muun liikenteen mukaan, oli nautinto ajaa. Niistä muutamasta ohitse menneistä autoista katsottiin hänen menoaan. Katsokaa vain, Kiira ajatteli. Turku ei kiinnostanut. Ehkä joskus toisella kertaa. Hän oli jo talvella suunnitellut, minne menisi – Yyteriin.

Aikansa kierreltyään hän tuli hotellin pihaan, jonka nimi ei jäänyt mieleen, ja meni sisälle. Kysyessään vapaata huonetta virkailija katsoi juuri ja juuri sen verran pitkään, että Kiira sen huomasi, mutta ei antanut sen häiritä.

Katsokoon, hän ajatteli. Virkailija alkoi kuljettaa hiirtä ja sanoi sitten:

- Meillä näkyy olevan yksi peruutuspaikka.
Kaksi vuorokautta...

- Selvä.

- Oletko sinä yksin liikkeellä?

- Olen.

Muodollisuudet hoidettiin, ja Kiira vetäytyi huoneeseensa. Hän kävi suihkussa, syömässä kunnon lounaan ja meni nukkumaan. Lähtö kotoa oli viivästynyt monta tuntia, miten väsynyt hän olikaan. Yks kaks hän ponkaisi ylös etsimään puhelintaan. Se löytyi ryösyjen alta. Kiira näppäili sitä hetken: "Turussa."

Sielläpä hän pureksii kynsiänsä. Kiira nukahti ajatukseen. Aivan kuin pieni vahingoniloinen ilme olisi jäänyt hänen kasvoilleen.

Aamulla satoi hieman. Kiira päätti jäädä pyörimään hotellille, kun huoneenkin oli varannut kahdeksi päiväksi. Kun sade lakkasi iltapäivästä, hän pistäytyi Turun linnaa katsomassa ja myöhemmin hiekkarannalla, johon oltiin pysyttämässä esiintymislavoja. Ei viitsinyt kysellä, eikä edes ajatella, mitkä festarit olivat tulossa.

Joku mies, Harrikalla hänkin, alkoi kierrellä häntä. Kyseli pyörästä.

– Minne olet menossa? Jatketaanko yhdessä matkaa?

– Kuule, minä haluan kulkea ihan yksin.

Kiira kyllästyi viimein, ja vaikka vähän pelotti, hän yritti säilyttää kylmyytensä. – Minä muuten otin kuvan sinusta ja sinun pyörästäsi ja lähetin sen tallille. Jos minulle sattuu jotain, he tulevat ja etsivät sinut ja sinä tiedät, mitä sitten tapahtuu...

Mies ymmärsi heti.

– Okei...

Mies veti kypärän päähänsä ja lähti. Se oli ainut kerta koko reissulla, kun häntä seurattiin. Kiira valehteli – oli vuosien mittaan oppinut sen saadakseen edes vähän elintilaa Maisalta. Ei hänellä mitään jengiä tai tallia takana ollut. Yksi intohimoinen moottoripyöräpapparainen vain, liikkeestä, josta hän pyörän osti. Hän opetti Kiiraa ajamaan. Neuvoi kaikessa. Hänelle hän kuvan laittoi, niin oli sovittu, jos jotain sattui.

Se oli kanssa yksi show tämän pyörän osto, Kiira muisteli. Saadessaan isän rahat pankista meni Kiira heti autokouluun, ja sehän oli yksi shokki sekin Maisalle, kun hänen eteensä ei enää polvistuttu rukoilemaan, että kun autokouluun lähtisin ja rahaa pitäisi saada.

– Millä rahoilla? Maisa silloin parkaisi.

– Omilla! Kiira sanoi ja hän melkein irvisti jatkaessaan. – Sen yhden tukkijätjän rahoilla. Äiti oli laittanut isän rahat pankkiin ja kun minä olen nyt kahdeksantoista, pankkikirja annettiin minulle.

– Mi...! Paljonko?

– Paljon. Minä tulen tästä lähin toimeen ihan omillani.

Maisa kykeni aukomaan vain suutaan, eikä Kiirakaan ärsytellyt enempää.

Sitten aikanaan mentiin yhdessä pyörää ostamaan. Kiira oli käynyt jo monta kertaa katsele-massa sitä. Maisa huusi koko kaupunginosaa häpeämättä, että edes auto. Kiira oli selittänyt papparaiselle vähän, mitä tulisi tapahtumaan, että ei välitä. Ei oltu kuulevinaankaan. Kiira löi rahat kouraan ja nimet papereihin. Pyörä työnnettiin pihalle, ja hän polkaisi sen käyntiin. Maisa pelkäsi ihan oikeasti ajaessaan autollaan Vapun kanssa jäljessä. Kurillaan Kiira teki vielä yllättäen ylimääräisen lenkinkin matkan varrella. Maisa ajoi ohi. Etsivät Kiiraa kuin kotoa karannutta kakaraa ja tulivat vasta vartin päästä pihaan.

Siinä ovet paukkuivat, kun he tulivat sisälle.

Matka jatkui torstaina heti aamupalan jälkeen. Ennen Merikarviaa Kiira ajoi tutkaan ja sai huomautuksen lievästä ylinopeudesta. Kiira vain alkoi päästä sinuiksi pyöränsä kanssa ja unohti seurata nopeuttaan. Pyörä kulki kuin ajatus mutkissakin, ei tarvinnut muuta kuin ajatella, ja se kääntyi. Hän oli suunnitellut ajaa pysähtymättä Vaasaan, mutta moottoritiele tultaessa oli pakko pysähtyä ensimmäiselle rampille. Jalkaa rampasi, kädet olivat turtana ja niskaan koski. Se myyjä oli opettanut hänelle oikeaa ajoasentoakin, venyttelyä ja taukoa, mutta vasta nyt Kiira huomasi ruveta kiinnittämään huomiota niihinkin. Särky hartioissa muistutti toista viikkoa myyjän tähdentämästä ajoasennosta ja tavasta.

– Ajaessa sinun pitää rentouttaa lihakset nauttimaan menosta, papparainen selitti. – Muistutat siitä yhä uudestaan ja uudestaan itseäsi. Lopulta se käy luontojaan.

Vaasassa hän tankkasi pyöränsä ja piti kunnon lepotaun huoltoaseman terassilla. Kokkolassa hän olisi yötä, etsisi jonkun leirintäalueen. Niin hän oli suunnitellut.

Vapulta tuli viesti: ”Maisa käski kysyä, että missä sinä olet? Miten sinä voit? Onko kaikki hyvin?”

Eilen illalla Maisalta tuli sanasta sanaan sama kysymys. Kiiraa suututti, eikä hän vastannut mitään. Hän oli päättänyt viimeinkin kesyttää SEN. SE oli laittanut nyt Vapun asialle. Vapulle ei tarvinnut juonitella, hänelle Kiira vastasi, vaikka ei Vaasassa vielä ollutkaan: "Vaasassa. Kaikki hyvin."

Kokkolaan mennessään Kiira kääntyi jonkin äkillisen mielijohteen takia Lapuan jokivarsitielle. Se pidensi paljon matkaa, mutta hänelähän oli – aikaa? Jokin epämääräinen pelko oli alkanut hiipiä mieleen, ja se pelko muuttui lopulta kauhuksi, joka taas teetätti parin tuhannen kilometrin lenkin edessä olevalla viikolla.

Mutta ennen Kokkolaa, Rantatietä ajaessa sattui pieni haaveri. Välillä oli ihan reilua hiekkatietäkin, ja sillä ajaminen oli Kiiralle aivan uusi kokemus. Niin umpiossa hän oli Helsingissä asunut, ettei hän melkein tiennyt hiekkateitä olevankaan. Mutta yks kaks sellainen tuli alle, ja niinpä eräässä kaarteessa hän tupsahti ojaan. Tosin sillä tavalla pehmeästi ja eräällä tavalla kauniistikin. Vahinkoa ei sattunut. Korkeintaan häpeää ja mustelmia moottoripyöräilijän itsetuntoon. Kiira kirjaimellisesti konttasi

ojasta tielle, katsoi ympärilleen ja sitten pyörää. Siellä se oli ja pysyisi, hänen voimillaan.

Kauempana pellolla jyräsi traktori ja veti peräsään jotain konetta, jonka nimeä Kiira ei tiennyt. Aluksi se meni vain kauemmaksi ja kauemmaksi, mutta sitten kääntyi tielle päin ja lopulta alkoi lähetä tienvartta Kiiran luokse. Tietysti kuljettaja näki sieltä korkeudesta, mikä oli tilanne, ja pysähtyi kohdalle. Sammutti koneet, aukaisi oven ja alkoi laskeutua hymyssä suin maahan.

– Ajoit ojaan? Mies kysyi astellessaan ojanpientareelle.

– Niin... En minä tiedä, miten se lähti. Ihan irti tiestä... Enkä jaksa nostaa, alkoi Kiira selittää ja olisi jatkanut kuka ties kuinka kauan, ellei mies olisi ottanut tilannetta käsiinsä.

– Minä kyllä tiedän, mitenkä siinä kävi. Sinä ajoit tässä kurvissa tien reunaan ja niin kuin näet, siinä on pelkkää pientä kiveä. Se on kuin herneitten päällä ajaisi.

Pito pois.

Puhuessaan mies oli laskeutunut ojaan ikään kuin katsoisi, mitä tekisi. Sitten kun olisi ollut aika tarttua työhön, hän alkoikin jaarata.

– Tässä ei näytä käyneen kuinkaan... mutta mitähän minä sinun kanssa tekisin...

Kiira säikähti. Maisa oli ikänsä varoitellut miehistä, siitä, miten pahoja ja saastaisia ne olivat. Nytkö se alkaa?

– Minulle tuli aamulla akan kanssa ero. Hirveä tappelu. Vieläkin on korvat punaisena. Se lähti-essä sanoi, ettei hän tarvitse ikinä miestä. Missään hommassa. Minä pärjään ilman niitäkin.

Kumpikin katsoi toista silmiin ikuisuudelta tuntuisen ajan. Mies vähän syrjä kareittain. Mutta jotenkin Kiira vaistosi, ettei ainakaan tämä mies ollut sellainen, mistä Maisa puhui. Se puhuu totta, ehkä, mutta kureilee.

– Jaa, Kiira huokaisi. Sitten vaistot ohjasivat sanomaan: – Tässä nyt ei kuitenkaan ole muita akkoja kuin minä, enkä minä yksin saa tuota pyörää ylös...

Mieheltä pääsi vapautunut hörähdys, ja hän alkoi etsiä paikkaa, mistä tarttua pyörään selittäen:

– Eiköhän tämä tästä... Tulehan sinä työntämään tuolta perästä... Minullakin oli joskus tällainen pyörä. Kahdeksansatanen. Ajoin justiinsa tässä paikassa metsään. Pyörin tuolla pellolla monta metriä. Makasin sairaalassa toista viikkoa. Tämä homma loppui sitten siihen... mies puheli kuin itseksensä.

KIRJA, JONKA JUURI OTIT KÄTEESI
ON KERTOMUS KAIKKEIN SUURIMMASTA
VIHASTA JA PAHUUDESTA
KAIKKEIN SUURIMMASTA
HYVYYDESTÄ JA RAKKAUDESTA
JOKAISELLE HEISTÄ
ANNETTIIN MAHDOLLISUUS VALITA
JOKAINEN VALITSI ITSE ITSENSÄ.

BoD

Kirjan etu- ja takakansi
Jenni Hänninen